

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Олена СЕРГІЄНКО
20.12.2023

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ЗАГАЛЬНОЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ
СТУПІНЬ:**

Фаховий молодший бакалавр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ:

22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ:

221 «Стоматологія»
(код і назва спеціальності)

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА
ПРОГРАМА:**

«Стоматологія ортопедична»

Робоча програма з навчальної дисципліни «Основи загальної та медичної психології»
Складена для здобувачів освіти спеціальності
221 «Стоматологія»,
освітньо-професійна програма «Стоматологія ортопедична»
11.12.2023

Розробник:

КВАША Катерина

Робоча програма розглянута на засіданні циклової комісії
природничо -наукових дисциплін

Протокол від 12.12.2023 №5

Голова циклової комісії  Тамара КЛИМЕНКО

Схвалено методичною радою

КЗ КОР «БІ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»

Протокол від 20.12.2023 №1

Голова методичної ради  Максим СЕРБІН



Пролонговано методичною радою:

на 20 /20 _____ .Протокол від ____ .202__ №

(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

на 20 /20 _____ .Протокол від ____ .202__ №

(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

на 20 /20 _____ .Протокол від ____ .202__ №

(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма складається з наступних структурних підрозділів:

- 1) Опис навчальної дисципліни
- 2) Пояснювальна записка (мета та завдання навчальної дисципліни).
- 3) Очікувані результати навчання.
- 4) Структура навчальної дисципліни.
- 5) Тематичні плани з навчальної дисципліни:
 - 5.1. Тематичний план з навчальної дисципліни.
 - 5.2. Тематичний план лекційних занять.
 - 5.3. Тематичний план практичних занять.
 - 5.4. Тематичний план самостійної роботи.
 - 5.5. Тематичний план консультативних занять.
 - 5.6. Перелік практичних навичок.
- 6) Зміст навчальної програми.
- 7) Перелік питань до складання диференційованого заліку.
- 8) Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти.
- 9) Список рекомендованої літератури: основна, допоміжна.
- 10) Інформаційні ресурси (Internet).
- 11) Методичне забезпечення.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи загальної та медичної психології»

Найменування показників	Освітньо-професійний ступінь. Галузь знань. Спеціальність.	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів –	Освітньо-професійний ступінь Фаховий молодший бакалавр	Нормативна (за вибором)	
	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)		
	Спеціальність 221 «Стоматологія» (шифр і назва)		
Модулів –	Освітньо-професійна програма «Стоматологія ортопедична»	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		1- й	-й
		- й	-й
		-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Лекції:	
_____		36- год.	год.
(назва)		год.	год.
_____		Практичні:	
_____		24 год.	год.
_____		год.	год.
_____		год.	год.
Загальна кількість годин – 90		Семінарські:	
		год.	год.
		год.	год.
		Лабораторні:	
	год.	год.	
	год.	год.	
	Самостійна робота:		
	30 год.	год.	
	год.	год.	
	Індивідуальні завдання:		
	год.		
Тижневих годин: аудиторних – самостійної роботи - студента –	Кваліфікація	Вид контролю: Диф. залік	

2. Пояснювальна записка

Від того, яких фахівців готує заклад освіти, залежить потенціал нації. Знання «Основи загальної та медичної психології», в професійній підготовці молодшого медичного персоналу мають дуже важливе значення.

Найбільш складним та найменш пізнаним явищем природи є психіка людини. Тож здобувачі освіти у рівній мірі вивчають анатомо-фізіологічні, біохімічні та психологічні аспекти професійної діяльності. Вивчення психології, міжособового спілкування, медичної етики та деонтології призводить до розуміння, що лікувати людину – це значить впливати на її психічний стан та поведінку.

Різні психічні хвилювання супроводжуються соматичними змінами, а соматичні захворювання завжди відображаються у свідомості хворої людини, змінюють його самосвідомість.

Психологія вчить також мистецтву спілкування, висвітлює психічні якості особистості, єдність психічних і моральних якостей акушерки, психологічні аспекти лікувальної практики, надає знання, які дадуть акушерці зрозуміти психічні особливості хворої людини та організувати необхідний догляд за нею.

Дисципліна розрахована на теоретичні, практичні навчання та самостійну позааудиторну роботу здобувачів освіти.

Практичні заняття повинні допомогти майбутньому медичному працівникові пізнавати свої особисті якості та індивідуальні особливості за допомогою різних тестів, вправ, виробити етико-деонтологічну поведінку з пацієнтами залежно від їхнього захворювання, навчитися різним методам психологічного дослідження, набувати навичок психологічного впливу на хворих, надавати психологічну підтримку людині, яка перебуває в кризовій ситуації та стресовому стані, навчити вирішувати конфлікт.

3. Очікувані результати навчання

Відповідно до наказу № 1036 від 24.08.2023 «Про затвердження стандарту фахової перед вищої освіти» зі спеціальності 221 Стоматологія галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», в результаті вивчення курсу «Основи загальної та медичної психології» **здобувач фахової передвищої освіти повинен володіти такими предметними компетентностями:**

Інтегральна компетентність:	Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності:	<p>ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенство права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 7 Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.</p>

Спеціальні компетентності:	<p>СК 4 Здатність приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності, оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт, здійснювати самоконтроль за обсягом виконаної роботи.</p> <p>СК 7 Здатність та дотримання принципів медичної етики та деонтології.</p> <p>СК 9 Здатність працювати автономно та в колективі стоматологічного закладу, налагоджувати конструктивну роботу з кожним членом команди, застосовувати сучасні засоби комунікації з метою обміну професійним досвідом.</p>
-----------------------------------	--

Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН 7. Вдосконалювати етапність професійних дій за допомогою поєднання двох або більше навичок.

РН 9. Проводити санітарно-освітню роботу в обсягах відповідно до фахової діяльності.

РН 10 Визначати та оцінювати фактори зовнішнього середовища, які впливають на професійну діяльність у відповідності до вимог нормативно-правових документів.

РН 12 Демонструвати вміння працювати автономно та в колективі стоматологічного закладу, налагоджуючи конструктивну роботу з кожним членом команди з метою обміну професійним досвідом.

Оволодівши зазначеними вище компетентностями, **здобувач освіти**

повинен знати:

- розвиток психологічної науки та її досягнення на сучасному етапі,
- завдання і методи дослідження загальної та медичної психології,
- основні положення медичної етики,
- принципи та елементи медичної деонтології,
- поняття про особистість, свідомість,
- психічний стан особистості і психічні процеси, які відбуваються в організмі людини,
- можливі розлади психіки, свідомості,
- психологію та мистецтво спілкування, його види, методи, вирішення конфліктів,
- особливості психологічного спілкування з хворими з різними захворюваннями та в паліативній медицині,
- етико-деонтологічні аспекти в діяльності медичного працівника.

повинен уміти:

- виявляти тип пацієнта та його психічний стан,
- надавати психологічну підтримку людині в кризовій ситуації та стресовому стані,
- спілкуватися з пацієнтами з різними захворюваннями, наркозалежними та ВІЛ-інфікованими,
- дотримуватись етико-деонтологічних норм у своїй роботі,
- запобігати виникненню конфліктних ситуацій,
- запобігати виникненню ятрогеній,
- за допомогою тестів проводити дослідження пізнавальної діяльності людини та робити висновки з цього,
- за допомогою тестів проводити дослідження емоційної діяльності людини та робити аналітичні висновки,
- вирішувати ситуаційні вправи психологічного характеру та вміти надати пацієнтові психологічну підтримку (згідно з програмою),
- проводити аутотренінг з метою психічної саморегуляції.

**4. Структура навчальної дисципліни
«Основи загальної та медичної психології»**

Семестри	Всього годин/ Всього ЄКТС	Розподіл навчального часу за видами занять					Семестрова атестація (залік, екзамен)	По завершенню вивчення навчальної дисципліни (вид практики) виробнича, перед дипломна, к-сть годин	
		Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Лабораторні заняття	СРС		Вид прак тики	К-сть годин
I	90	36	24	-	-	30	Диф.залік		
II	-	-	-	-	-	-			
III	-	-	-	-	-	-			
IV	-	-	-	-	-	-			
V	-	-	-	-	-	-			
VI	-	-	-	-	-	-			
Усього	90	36	24	-	-	30	Диф.залік		

5.1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
«Основи загальної та медичної психології»
освітньо-професійна програма: «Стоматологія ортопедична»
на I семестр

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Психологія як наука. Історія розвитку психології. Свідомість.	6	2	2	2
2.	Особистість. Психічні якості особистості медичного працівника. Особистість і колектив. Етика та деонтологія в медсестринстві.	12	6	4	2
3.	Пізнавальна діяльність.	8	4	4	-
4.	Психологічні стани в нормі та патології. Емоції. Воля. Стрес. Паліативна допомога. Психологічні проблеми лікувального процесу та сучасної біоетики.	20	8	4	8
5.	Психологічні основи спілкування. Мистецтво спілкування.	14	4	2	6
6.	Спілкування медичних працівників з пацієнтами з різними захворюваннями. Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування. Особливості етико-деонтологічної роботи.	18	8	2	8
7.	Психопрофілактика. Психогігієна. Психотерапія. Психічна саморегуляція.	6	2	2	2
8.	Конфлікт. Психологічні особливості управління конфліктом.	6	2	2	2
9.	Диференційований залік.	2	-	2	-
	Усього :	90	36	24	30

5.2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
з навчальної дисципліни
«Основи загальної та медичної психології»
на I семестр

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Психологія як наука. Історія розвитку психології. Свідомість.	2
2	Особистість. Психічні якості особистості медичного працівника.	2
3.	Особистість і колектив.	2
4.	Етика та деонтологія в медсестринстві.	2
5.	Пізнавальна діяльність. Психічні процеси в нормі та патології.	2
6.	Психологічні стани в нормі та патології. Емоції. Воля.	2
7.	Стрес.	2
8.	Паліативна допомога.	2
9.	Психологічні проблеми лікувального процесу та сучасної біоетики.	2
10.	Психологічні основи спілкування.	2
11.	Мистецтво спілкування.	2
12.	Спілкування медичних працівників з пацієнтами з різними захворюваннями.	2
13.	Спілкування медичних працівників з пацієнтами з різними захворюваннями.	2
14.	Особливості етико – деонтологічної роботи з пацієнтами	2
15.	Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування.	2
16.	Психопрофілактика. Психогігієна.	2
17.	Психотерапія. Психічна саморегуляція.	2
18.	Конфлікт. Психологічні особливості управління конфліктом.	2
	Усього:	36

**5.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Основи загальної та медичної психології»
освітньо-професійна програма: «Стоматологія ортопедична»
на I семестр**

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Свідомість, як вищий рівень психічної діяльності.	2
2.	Особистість. Психічні якості особистості медичного працівника.	2
3.	Темперамент. Характер. Здібності.	2
4.	Пізнавальна діяльність. Увага. Сприймання. Інтелект.	2
5.	Пізнавальна діяльність . Пам'ять. Мислення. Відчуття.	2
6.	Психологічні стани в нормі та патології.	2
7.	Емоції. Воля. Стрес.	2
8.	Психологічні аспекти спілкування.	2
9.	Спілкування медичних працівників з пацієнтами з різними захворюваннями.	2
10.	Психопрофілактика. Психогігієна. Психотерапія. Психічна саморегуляція.	2
11.	Конфлікт. Конфліктні ситуації.	2
12.	Диференційований залік.	2
	Усього:	24

**5.4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
САМОСТІЙНОЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
з навчальної дисципліни
«Основи загальної та медичної психології»
освітньо-професійна програма: «Стоматологія ортопедична»
на I семестр**

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Психологія як наука. Історія розвитку психології.	2
2	Особистість. Психічні якості особистості медичного працівника.	2
3.	Психологічні стани в нормі та патології.	4
4.	Психологічні проблеми лікувального процесу та сучасної біоетики.	2
5.	Паліативна допомога.	2
6.	Психологічні основи спілкування.	4
7.	Мистецтво спілкування.	2
8.	Спілкування медичних працівників з пацієнтами з різними захворюваннями.	4
9.	Особливості етико-деонтологічної роботи з пацієнтами.	4
10.	Психопрофілактика. Психогігієна. Психотерапія. Психічна саморегуляція.	2
11.	Конфлікт. Психологічні особливості управління конфліктом.	2

**5.5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
КОНСУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Основи загальної та медичної психології»
освітньо-професійна програма: «Стоматологія ортопедична»
на I семестр**

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Особистість. Психічні якості особистості зубного техника.	1
2	Психопрофілактика. Психогігієна. Психотерапія. Психічна саморегуляція.	1
	Усього:	2

5.6. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Складання плану орієнтовної поведінки акушерки щодо пацієнтів з розладом свідомості.
2. Розв'язання ситуаційних вправ, запропонованих викладачем, та оцінювання поведінки медичного працівника щодо пацієнта.
3. Використання запропонованої викладачем анкети і за її допомогою проведення дослідження особистостей.
4. Визначення типу темпераменту за допомогою опитувальника Айзенка.
5. Надання характеристики щодо складу свого характеру згідно з анкетуванням (К.Ю. Юнг, К. Леонгард).
6. Визначення зв'язку своїх моральних якостей з Етичним кодексом.
7. Розв'язання ситуаційних вправ за темою.
8. Аналіз причин появи акцентуєваних особистостей.
9. Складання рекомендацій дружніх стосунків між собою.
10. Надання поради щодо усунення безтактності в поведінці.
11. Уміння вирішувати ситуаційні завдання, запропоновані викладачем.
12. Наведення прикладів (з художньої літератури чи мистецтва, з особистого досвіду) про взаємини медичних працівників між собою та надання їм оцінки.
13. Проведення рольової гри "Конфлікти в колективі" та визначення шляхів усунення конфлікту.
14. Аналіз причин, наслідків та можливих варіантів поведінки членів колективу.
15. Проведення дослідження: пам'яті, мислення, інтелекту, уваги, сприймання.
16. Визначення швидкості переключення уваги за допомогою таблиці Шульте.
17. Аналітичний висновок проведеного дослідження.
18. Діагностика емоційного стану особи (себе та інших), надання поради щодо керування емоційним станом.
19. Складання тез розмови з пацієнтом для рольової гри «Телефон довіри».
20. Визначення типу хворого за допомогою орієнтовних тестів.
21. Розпізнання типу хворого за поведінковою реакцією (за завданням викладача).
22. Проведення рольової гри «Спілкування».
23. Взяття інтерв'ю одне в одного.

24. Складання схеми орієнтовної поведінки медичного працівника щодо пацієнтів з різними захворюваннями.
25. Проведення рольової гри «Пацієнт».
26. Складання плану повідомлення про нещастя (за завданням викладача).
27. Складання плану поради потерпілим або тим, хто переживає горе.
28. Надання психологічної підтримки родичам померлої людини або потерпілим при НС (проведення рольової гри).
29. Визначення рівня особистісної та ситуаційної тривожності за допомогою опитувальника Спілберга.
30. Проведення сеансу аутотренінгу
31. Складання формул розслаблення або самонавіювання за завданням викладача.
32. Вирішення ситуаційних завдань та розроблення власного плану психотерапевтичного впливу на пацієнтів.
33. Визначення типу конфлікту.
34. Проведення діагностики форм агресії А. Дарки та А. Баса.
35. Виявлення звичайного способу вирішення конфліктів.
36. Визначення шляхів усунення конфлікту.
37. Закріплення набутих навичок.

6. Зміст навчальної програми

Тема 1. Загальна та медична психологія

ЛЕКЦІЯ №1 Психологія як наука. Завдання й методи психології. Історія розвитку психології. Свідомість.

Загальна психологія: поняття, розділи, характеристика. Завдання медичної психології та її значення в роботі медичного працівника. Поняття патопсихології. Методи психологічного дослідження та їх застосування в медичній практиці: спостереження, бесіда, експеримент (природний та лабораторний), тести, інтерв'ю, анкетування, вивчення продуктів діяльності. Свідомість, її види, критерії ясності свідомості.

Розлади свідомості і тактика медичного працівника.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: психологія, психіка, свідомість,
- завдання медичної психології,
- галузі психології,
- методи психологічного дослідження,
- розлади свідомості, тактику медичного працівника.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1

Тема 1. Свідомість, як вищий рівень психічної діяльності.

Ознайомлення з особливостями застосування методів психологічного дослідження (бесіда, спостереження, експеримент) для визначення свідомості людини). Вирішення ситуаційних вправ, Складання плану орієнтовної поведінки медичного працівника щодо пацієнтів з розладами свідомості. Оцінювання поведінки медичного працівника щодо пацієнта.

- ознайомлення з особливостями застосування методів психологічного дослідження (бесіда, спостереження, експеримент) для визначення свідомості людини,
- вирішення ситуаційних вправ.
- складання плану орієнтовної поведінки медичного працівника щодо пацієнтів з розладами свідомості,
- оцінювання поведінки медичного працівника щодо пацієнта.
- застосовувати методи психологічного дослідження (бесіда, спостереження, експеримент) для визначення свідомості людини,
- спілкуватися з пацієнтами з порушеннями свідомості.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- вирішувати ситуаційні вправи,
- складати план орієнтовної поведінки медичного працівника щодо пацієнтів з розладами свідомості,
- оцінювати поведінку медичного працівника щодо пацієнта.

ЛЕКЦІЯ №2 Особистість. Психічні якості особистості медичного працівника.

Поняття про особистість та її характеристика. Типи особистості, структура особистості. Спрямованість особистостей. Загальні уявлення про типи темпераменту, його фізіологічні основи за І.П. Павловим.

Характер, типи, риси характеру, його значення для медичного працівника. Акцентуації характеру, типи. Поняття про формування особистості. Патологічні особливості зміни характеру, причини, профілактика їх та засоби усунення. Поняття про професійну діяльність, психограма медичного працівника. Професійні здібності медичного працівника.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: особистість, темперамент, характер, спрямованість особистості, акцентуації характеру,
- класифікацію рис характеру, типів характеру,
- патологічні особливості змін характеру, їх причини,
- акцентуації характеру,
- характеристику типів темпераменту,
- психограму медичного працівника.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2 Особистість. Психічні якості особистості медичного працівника.

Правила дослідження особистості за допомогою тестів, анкет на різні теми, які висвітлюють зв'язок особистості із суспільством та іншими людьми та які мають визначити характер і комунікабельні риси характеру, психічні якості.

Дослідження особистості за допомогою анкет. Заповнення власної психограми, згідно з своїми психічними якостями. Порівняльна характеристика свого характеру. Виявлення причин негативних рис свого характеру, рекомендації для позбавлення від них. Аналіз та висновки щодо моральних якостей майбутнього медичного працівника згідно з Етичним кодексом медичної сестри України.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- досліджувати особистість за допомогою анкет,
- заповнювати власну психограму,
- характеризувати склад свого характеру згідно з анкетуванням,
- виявляти причини негативних рис свого характеру,
- запропонувати можливі варіанти для позбавлення від них,
- аналізувати та робити висновки щодо моральних якостей майбутнього медичного працівника згідно з Етичним кодексом медичної сестри України.

ЛЕКЦІЯ №3 Особистість і колектив.

Медичний колектив, його значення в діяльності медичного працівника. Принципи дружніх відносин, значення критики та самокритики в колективних стосунках, норми взаємовідносин, субординація. Мікроклімат, соціально-психологічний клімат у колективі. Фактори благополучного мікроклімату: психологічна захищеність, економічна захищеність, сумісність, тощо.

Психологія міжособистісних відносин. Значення самовиховання, такту для добрих взаємовідносин. Лідер і лідерство в колективі. Психологічні особливості управління колективом. Значення добрих взаємовідносин у медичному колективі для лікування й одужання хворих.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: субординація, соціально-психологічний клімат,
- фактори благополучного мікроклімату,
- принципи дружніх відносин,
- психологічні особливості управління колективом.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3. Темперамент. Характер. Здібності.

Вирішення ситуаційних вправ. Визначення типу темпераменту за допомогою опитувальника Айзенка, Юнга, Визначення акцентуацій характеру, Аналіз причини появи акцентуйованих особистостей.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- вирішувати ситуаційні вправи,
- визначати тип темпераменту за допомогою опитувальника Айзенка,
- визначати тип акцентуації,
- аналізувати причини появи акцентуйованих особистостей.

ЛЕКЦІЯ № 4. Етика та деонтологія в медсестринстві.

Історія етичних концепцій і вчень. Поняття про медичну етику, її основні завдання. Медична деонтологія як розділ медичної етики, її основні завдання. Основні етичні категорії: обов'язок, гідність, совість, честь, відповідальність. Поняття про обов'язок медичного працівника. Почуття гідності, честі і відповідальності — невід'ємна риса характеру медичного працівника.

Етичний кодекс медичної сестри України, значення морально-етичних норм в охороні здоров'я населення, роль медичної сестри в дотриманні етичних норм.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: медична етика, медична деонтологія,
- основні етичні категорії,
- Етичний кодекс медичної сестри України,
- роль медичного працівника в дотриманні етичних норм.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4. Пізнавальна діяльність. Увага. Сприймання. Інтелект.

Ознайомлення здобувачів освіти з різними тестами, вправами, завданнями для дослідження уваги, сприймання, інтелекту.

За допомогою таблиць Шульте ознайомити здобувачів освіти з методикою вивчення уваги та швидкості її переключення, провести дослідження один з одним. Провести дослідження інтелекту.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- проведення дослідження уваги,
- визначення швидкості переключення уваги за допомогою таблиці Шульте,
- проведення дослідження сприймання,
- проведення дослідження інтелекту,
- за допомогою тестів, вправ, завдань проводити дослідження пізнавальної діяльності людини,
- робити аналітичні висновки проведеного дослідження.

ЛЕКЦІЯ № 5. Пізнавальна діяльність. Психічні процеси в нормі та патології.

Визначення видів пізнавальної діяльності людини та їх значення.

Відчуття, його зв'язок з аналізаторами і скаргами хворого, розлад больових відчуттів. Характеристика сприймання, його зв'язок з відчуттям, класифікація розладу сприймання. Пам'ять, процеси пам'яті, класифікація видів пам'яті. Розлади пам'яті.

Характеристика уваги, значення її в житті людини. Засоби усунення неуважності.

Мислення, його функції і види; розлади мислення. Мова, види мови. Значення мови для людини. Види мовлення (усне монологічне, усне діалогічне, писемне, внутрішнє мовлення). Зв'язок мовлення з мисленням та інтелектом. Значення мовлення для людини. Види розладу мовлення. Поведінка медичного працівника щодо пацієнтів при розладах пізнавальної діяльності.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: відчуття, сприймання, пам'ять, увага, мислення, мовлення,
- психічні процеси, які відбуваються в організмі людини,
- можливі розлади психіки,
- поведінку медичного працівника щодо пацієнтів при розладах пізнавальної діяльності.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5. Пізнавальна діяльність. Пам'ять.

Мислення. Відчуття.

Ознайомлення здобувачів освіти з різними тестами, вправами, завданнями для дослідження пам'яті, мислення.

За допомогою таблиць, геометричних фігур, картин, висловів провести дослідження різних видів пам'яті. Методика Крепіліна й тести тренування пам'яті людей похилого віку. Провести дослідження мислення.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- проведення дослідження пам'яті,
- проведення дослідження мислення,
- уміння зробити аналітичний висновок проведеного дослідження.
- за допомогою тестів, вправ, завдань проводити дослідження пізнавальної діяльності людини,
- робити аналітичні висновки проведеного дослідження.

ЛЕКЦІЯ № 6. Психічні стани в нормі та патології. Емоції. Воля.

Норма та патологія психічних станів.

Поняття про емоції, класифікація емоцій. Поняття почуттів, їх класифікація, вплив на психічний стан людини (кохання, ненависть, тривога, почуття емпатії — основа співпереживання, співчуття і співучасті). Толерантність.

Характеристика емоційного стану людини, значення для видужання. Основні емоційні розлади в пацієнтів та поведінка медичного працівника щодо пацієнтів з розладом емоційного стану.

Поняття про волю і свободу волі, їх значення для практичної діяльності людини. Потреба діяльності, її зв'язок з установками, пріоритетами. Етапи вольового процесу, регуляції та саморегуляції поведінки, оцінювання та самооцінювання емоційного і вольового стану. Значення виховання і самовиховання. Деякі розлади рухо-вольових процесів у пацієнтів, тактика медичного працівника.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: емоції, почуття, толерантність, емпатія, воля,
- класифікацію емоцій,
- класифікацію почуттів,
- характеристику емоційного стану людини,
- етапи вольового процесу,
- можливі розлади психіки,
- тактика медичного працівника.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6. Психічні стани в нормі та патології.

Ознайомити здобувачів освіти з кризовою ситуацією, визначити фази кризової ситуації та заходи щодо її подолання.

За завданням викладача взяти інтерв'ю один в одного. Скласти план повідомлення

про нещастя. Скласти план - повідомлення тим, хто переживає горе. Скласти план своєї поведінки з пацієнтами з деякими розладами рухово-вольових процесів та емоційного стану.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- проведення рольової гри «Спілкування»,
- взяття інтерв'ю один в одного,
- складання плану у повідомлення про нещастя,
- складання плану поради тим, хто переживає горе,
- визначення фаз кризової ситуації т ну.
- надавати пацієнтові психологічну а заходів щодо її подолання,
- складання плану своєї поведінки з пацієнтами з деякими розладами рухово-вольових процесів та емоційного ста
- підтримку,
- запобігати виникненню ятрогеній, конфліктних ситуацій,
- спілкуватися з пацієнтами.

ЛЕКЦІЯ № 7. Стрес.

Стадії стресу, ознаки стресу, види стресу (гострий, хронічний, “добрий”, “поганий”). Фактори, що впливають на психічні властивості людини. Стрес та його значення в житті людини. Основні етапи стресу за Сельє. Чинники стресу (політичні, соціально-економічні, чинники навколишнього середовища, тощо). Стрес і здоров'я. Подолання стресу.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: стрес, дистрес,
- стадії стресу,
- ознаки стресу,
- види стресу,
- способи подолання стресу

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7. Емоційно-вольова діяльність.

Провести тестування для діагностики емоційного стану. Надавати поради, як керувати емоційним станом. рольову гру за темою. Навчити здобувачів освіти користуватися опитувальником Спілберга для визначення рівня особистісної та ситуаційної тривожності

За завданням викладача дати скласти тези розмови з пацієнтами з деякими розладами рухово-вольових процесів та емоційного стану для рольової гри “Телефон довіри”.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- вирішувати ситуаційні вправи психологічного характеру,
- за допомогою тестів проводити дослідження емоційної діяльності людини та робити аналітичні висновки,
- складати тези розмови з пацієнтами з деякими розладами рухово-вольових процесів та емоційного стану для рольової гри “Телефон довіри”,
- визначати рівень особистісної та ситуаційної тривожності за опитувальником Спілберга.
- спілкуватися з пацієнтами.

ЛЕКЦІЯ №8. Паліативна допомога.

Паліативна медицина, її мета, завдання. Особливість психологічного стану пацієнтів при тяжкому захворюванні. Стадії психічної реакції у безнадійно хворих, тактика медичного працівника.

Поняття про кризи. Типи криз: кризи росту (дозрівання) та ситуаційні кризи. Фази кризи: психологічний шок, заперечення або відчай, визнання, адаптація, пристосування.

Втручання в кризу та мета втручання в кризову ситуацію. Принципи втручання в кризову ситуацію. Заходи щодо подолання кризи. Стадії емоційних реакцій. Можливі реакції поведінки пацієнтів у критичних ситуаціях (пасивний індивід, впевнений індивід, агресивний індивід).

Поняття про благополуччя та його види (фізичне, психологічне, міжособистісне, соціальне, духовне, моральне). Особливості психологічного спілкування з пацієнтами при надзвичайних ситуаціях. Повідомлення про нещастя — рекомендації людині, яка повідомляє про нещастя. Поради тим, хто переживає горе.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: паліативна медицина, криза,
- види, фази криз,
- принципи втручання в кризову ситуацію, заходи щодо подолання кризи,
- особливості психологічного спілкування з хворими з різними захворюваннями та в паліативній медицині.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8. Психологічні аспекти спілкування.

Ознайомити здобувачів освіти із ставленням пацієнтів до своєї хвороби, виявити тип хворого згідно з клінічною класифікацією (тривожний, підозрілий, демонстративний, депресивний, іпохондричний тощо). Тактика медичного працівника залежно від типів хворих. Визначити впевненість в собі. Згідно з таблицею типів поведінкових реакцій пацієнта виявити тип пацієнта (впевнений у собі, невпевнений у собі, агресивний) та виробити свою поведінку щодо різних типів пацієнтів. Ознайомити з можливими реакціями поведінки пацієнтів у критичній ситуації.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- визначати тип хворого за допомогою орієнтовних тестів,
- розпізнавати тип хворого за поведінковою реакцією (за завданням викладача),
- визначати впевненість в собі,
- складати план поведінки медичного працівника з пацієнтами різних типів клінічної класифікації та поведінкових реакцій.

ЛЕКЦІЯ №9. Психологічні проблеми лікувального процесу та сучасної біоетики.

Визначення психічного стану пацієнтів залежно від віку (дорослих і людей похилого та старечого віку). Особливість психологічного стану дітей та підлітків під час хвороби та поведінка медичного персоналу по відношенню до них. Ставлення до хвороби (адекватне та неадекватне). Поняття про внутрішню картину хвороби (ВКХ), значення для одужання та тактика медичного працівника залежно від ВКХ.

Міелогенії, їхня класифікація (ятрогенії, егогенії, егрогогенії), причини виникнення, характеристика. Класифікація ятрогенії (ятропсихогенія, ятрофізіогенія, ятрофармакогенія), можливості усунення їх та профілактика. Поняття про госпіталізм, причина, профілактика. Психогенні (канцерофобія, кардіофобія) та соматогенні (переляк, маячіння) реакції у хворої людини, їх поняття, причини та профілактика.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- особливості психологічного стану пацієнтів різного віку,
- ставлення до хвороби,
- міелогенії, їхня класифікація,
- класифікацію ятрогенії,
- профілактику ятрогенії.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9. Спілкування медичних працівників з пацієнтами з різними захворюваннями.

Ознайомлення з можливими реакціями поведінки пацієнтів у критичній ситуації. Складання плану поведінки медичного працівника з пацієнтами з різними захворюваннями. Проведення рольової гри «Спілкування».

- ознайомлення здобувачів освіти з можливими реакціями поведінки пацієнтів у критичній ситуації,
- складання плану поведінки медичного працівника з пацієнтами різних типів клінічної класифікації,
- проведення рольової гри «Спілкування».
- можливі реакції поведінки пацієнтів у критичній ситуації.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- складати план поведінки медичного працівника з пацієнтами з різними захворюваннями,
- проводити рольову гру «Спілкування»
- спілкуватися з пацієнтами.

Тема 2. Міжособове спілкування, медична етика та деонтологія.

ЛЕКЦІЯ № 10. Психологічні основи спілкування.

Характеристика спілкування як форми діяльності людини, види спілкування (внутрішньоособистісне та міжособистісне). Невербальні та вербальні засоби комунікації. Рівні вербального спілкування, засоби ефективного вербального спілкування. Компоненти спілкування, їхня характеристика.

Клінічна класифікація типів хворих (демонстративний, тривожний, іпохондричний, депресивний, підозрілий та інші), їхня характеристика.

Типи хворих залежно від поведінкової реакції (впевнений у собі, невпевнений у собі, агресивний).

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- психологію спілкування,
- види і засоби спілкування,
- рівні вербального спілкування,
- типи хворих (за клінічною класифікацією, за поведінковою реакцією)

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10. Психопрофілактика. Психогігієна. Психотерапія. Психічна саморегуляція.

Визначення соціально - психологічного клімату. Складання рекомендацій дружніх стосунків між собою. Надання порад щодо усунення безтактності в поведінці. Складання формул розслаблення або самонавіювання. Вирішення ситуаційних вправ психологічного характеру та вміння надати психологічну підтримку (згідно з програмою). Проведення сеансу аутотренінгу з метою психічної саморегуляції.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення соціально - психологічний клімату,
- складання рекомендації дружніх стосунків між собою,
- надання порад щодо усунення безтактності в поведінці,
- складання формул розслаблення або самонавіювання.
- вирішення ситуаційні вправи психологічного характеру та вміння надати пацієнтові психологічну підтримку (згідно з програмою),
- проведення аутотренінг з метою психічної саморегуляції.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- визначати соціально - психологічний клімат,
- складати рекомендації дружніх стосунків між собою,
- надавати поради щодо усунення безтактності в поведінці,
- складати формули розслаблення або самонавіювання,
- вирішувати ситуаційні вправи психологічного характеру,
- надавати пацієнтові психологічну підтримку.

ЛЕКЦІЯ №11. Мистецтво спілкування.

Техніка спілкування: 5 елементів ефективного спілкування. Допомога медичному працівнику в ефективному вербальному спілкуванні. Допомога в ефективному письмовому спілкуванні. Соціальна вербальна підтримка і невербальна фізична підтримка. Допомога медичному працівнику, якщо він зіткнулася з агресивною поведінкою пацієнта. Можливі реакції пацієнтів у критичних ситуаціях. Основні навички, які будуть корисними при взаємодії з пацієнтом.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- мистецтво спілкування, його види,
- соціальну вербальну підтримку і невербальну фізичну підтримку,
- можливі реакції пацієнтів у критичних ситуаціях,
- основні навички, які будуть корисними при взаємодії з пацієнтом.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №11. Конфлікт. Конфліктні ситуації та запобігання

їм.

Вирішення конфліктів та конфліктних ситуацій (розв'язання ситуаційних вправ). За допомогою тестів виявити звичайний спосіб вирішення конфліктів. Провести діагностику форм агресії А. Дарки та А. Баса. Аналіз зібраних даних тестування.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення типу конфлікту,
- проведення діагностики форм агресії А. Дарки та А. Баса,
- виявлення звичайного способу вирішення конфліктів,
- вміння вирішувати конфліктні ситуації, визначати шляхи усунення конфлікту,
- проведення тестування для виявлення способу вирішення конфліктів,
- уміння аналізувати зібрані дані анкетування.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні уміти:

- виявляти звичайний спосіб вирішення конфліктів,
- вирішувати конфліктні ситуації, визначати шляхи усунення конфлікту (розв'язання ситуаційних вправ),
- проводити тестування для виявлення способу вирішення конфліктів,
- визначати тип конфлікту проведення діагностики форм агресії А. Дарки та А. Баса
- уміти робити аналітичні висновки щодо проведених досліджень.
- запобігати виникненню конфліктних ситуацій.

ЛЕКЦІЯ №12. Спілкування медичних працівників з пацієнтами з різними захворюваннями.

Характеристика особливостей психічного стану хворих у терапевтичному, хірургічному, гінекологічному, психоневрологічному, онкологічному та інших відділеннях, у дитячому стаціонарі, поведінка медичного працівника з хворим залежно від його хвороби. Особливості спілкування з родичами хворих.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

— особливості психічного стану хворих у терапевтичному, хірургічному, гінекологічному, психоневрологічному, онкологічному та інших відділеннях, у дитячому стаціонарі,

— особливості психологічного спілкування з хворими з різними захворюваннями та з вагітними;

ЛЕКЦІЯ №13. Спілкування медичних працівників з пацієнтами з різними захворюваннями.

Характеристика особливостей психічного стану хворих у терапевтичному, хірургічному, гінекологічному, психоневрологічному, онкологічному та інших відділеннях, у дитячому стаціонарі, стоматологічних поліклініках, поведінка медичного працівника з хворим залежно від його хвороби. Особливості спілкування з родичами хворих.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

— особливості психічного стану хворих у терапевтичному, хірургічному, гінекологічному, психоневрологічному, онкологічному та інших відділеннях, у дитячому стаціонарі,

— особливості психологічного спілкування з хворими з різними захворюваннями;

ЛЕКЦІЯ № 14. Особливості етико-деонтологічної роботи з пацієнтами.

Колегіальність у медичному колективі як один із наріжних принципів регулювання стосунків між співробітниками. Медицина в кращих своїх моральних зразках і намаганнях. Фахова взаємоповага, порозуміння та вимогливість до практичної роботи медичних працівників заради інтересів пацієнта.

Етика взаємовідносин медичної сестри в закладах охорони здоров'я різного профілю (стаціонар, поліклініка, відділення медсестринського догляду, хоспіс, амбулаторії сімейної медицини тощо).

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

— психологію та мистецтво спілкування, його види,

— особливості етико-деонтологічної роботи з пацієнтами різного профілю.

ЛЕКЦІЯ №15. Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування.

Вплив особливостей темпераменту та характеру особистості на індивідуальний стиль спілкування, моральні, інтелектуальні риси характеру. Особистісні орієнтації. Рівні спілкування. Типові стилі комунікативної поведінки. Стадії міжособистісного розуміння. Адекватність розуміння інших людей. Засоби інтерпретації в процесі міжособистісного розуміння.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

— особистісні орієнтації,

— рівні спілкування,

— типові стилі комунікативної поведінки,

— стадії міжособистісного розуміння,

— засоби інтерпретації в процесі міжособистісного розуміння.

ЛЕКЦІЯ № 16 Психопрофілактика. Психогігієна.

Психопрофілактика та психогігієна. Важливість психопрофілактики, її складові частини. Психогігієна та її розділи, характеристика і значення її для здоров'я.

Психогігієна трудової діяльності й побуту та сімейних відносин.

Психотерапія, її методи, значення для лікування хворої людини і відновлення її нормального психічного стану, види психотерапії (непряма, колективна, трудова тощо). Значення психічної саморегуляції. Основні правила психічної саморегуляції. Форми психічної саморегуляції; самовиховання, самопізнання, самопорівняння, самозобов'язання, самовправи, самонавіювання, самопримушування і самонаказ, самозвіт,

самоконтроль, самозаохочування і самопокарання. Психологічний захист (індивідуальний та груповий аутотренінг) та механізми психологічного захисту (витіснення, проекція, ідентифікація). Значення аутогенного тренування.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: психопрофілактика, психогігієна, психотерапія, психічна саморегуляція,
- види психопрофілактики,
- розділи психогігієни,

ЛЕКЦІЯ № 17. Психотерапія. Психічна саморегуляція.

Психотерапія, її методи, значення для лікування хворої людини і відновлення її нормального психічного стану, види психотерапії (непряма, колективна, трудова тощо). Значення психічної саморегуляції. Основні правила психічної саморегуляції. Форми психічної саморегуляції; самовиховання, самопізнання, самопорівняння, самозобов'язання, самовправи, самонавіювання, самопримушування і самонаказ, самозвіт, самоконтроль, самозаохочування і самопокарання. Психологічний захист (індивідуальний та груповий аутотренінг) та механізми психологічного захисту (витіснення, проекція, ідентифікація). Значення аутогенного тренування.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- методи, види психотерапії,
- форми психічної саморегуляції,
- механізми психологічного захисту.

ЛЕКЦІЯ № 18. Конфлікт. Психологічні особливості управління конфліктом.

Конфлікт: поняття та характеристика, його функції (конструктивна, деструктивна). Класифікація конфліктів: внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий та міжгруповий, істинний (справжній, прихований) та хибний (помилковий). Типи поведінки в конфліктній ситуації. Запобігання конфліктам та подолання їх. Психологічні особливості управління конфліктом.

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні знати:

- визначення понять: конфлікт,
- класифікацію конфліктів,
- типи поведінки в конфліктних ситуаціях
- психологію вирішення конфліктів

**7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ
з навчальної дисципліни
«Основи загальної та медичної психології»
освітньо-професійна програма: «Стоматологія ортопедична»
на I семестр**

1. Предмет загальної та медичної психології. Розділи його.
2. Методи психологічного дослідження.
3. Завдання психології.
4. Особистість, її структура.
5. Темперамент, його типи.
6. Характер, риси характеру, акцентуації.
7. Причини конфліктних ситуацій у медичному колективі та засоби їх усунення.
8. Норми взаємовідносин медичних працівників між собою.

9. Свідомість, її види.
10. Типологічні зміни характеру.
11. Розлади свідомості й тактика медичного працівника.
12. Важливі професійні якості акушерки.
13. Відчуття, його види і розлади. Тактика медичного працівника.
14. Увага, види. Засоби усунення неуважності.
15. Сприймання, його види, розлади.
16. Пам'ять. Її види і типи.
17. Розлади пам'яті, поведінка медичного персоналу.
18. Мислення, його види та розлад.
19. Інтелект, його розлади.
20. Мова, мовлення, їх види.
21. Розлади мовлення й тактика медичного працівника.
22. Емоції, класифікація емоцій
23. Почуття, класифікація почуттів.
24. Стрес та фази стресового стану (Г. Сельє).
25. Проявлення емоцій.
26. Розлади емоційного стану, тактика медичного працівника.
27. Воля і свобода волі. Властивості волі.
28. Етапи вольового процесу.
29. Розлади волі й тактика медичного персоналу.
30. Спілкування, його значення в роботі медичного працівника, види.
31. Невербальне спілкування.
32. Вербальне спілкування, його рівні та їхня характеристика.
33. Компоненти, що сприяють комунікації при спілкуванні.
34. Основні принципи спілкування.
35. Психічні особливості пацієнтів працездатного віку, ставлення їх до хвороби. Тактика медичного персоналу.
36. Психогенія та соматогенія.
37. Мієлогенія та її класифікація.
38. Ятрогенія. Класифікація, характеристика видів.
39. Егогенії та егрогенії. Тактика медичного працівника.
40. Внутрішня картина хвороби, її значення.
41. Сучасні психологічні проблеми біоетики, їхня характеристика та значення в житті людини.
42. Моделі взаємин медичних працівників з пацієнтами.
43. Особливості поведінки медичного працівника з пацієнтами в соматичних відділеннях.
44. Особливості взаємин медичного персоналу в умовах амбулаторного прийому.
45. Особливість психічного стану й тактика медичного персоналу з хворими на СНІД та ВІЛ-інфікованими.
46. Особливості спілкування з пацієнтами в паліативній медицині.
47. Поняття про кризи. Види, фази кризового стану.
48. Втручання в кризову ситуацію. Принципи втручання в кризову ситуацію.
49. Стадії емоційної реакції.
50. Психологічна підтримка родичів померлого.
51. Особливість спілкування з родичами пацієнтів.
52. Поняття про психопрофілактику, її мета.
53. Поняття про психогігієну, її розділи.
54. Поняття про психотерапію, методи.
55. Психічна саморегуляція, її види, різні форми.
56. Поняття про психологічний захист, його механізми.
57. Аутогенне тренування, його етапи.
58. Психологічні аспекти в роботі медичного працівника. Значення слова.
59. Патопсихологія, її значення в роботі медичного персоналу.

60. Принципи інтерв'ю із хворими пацієнтками.
61. Особливість взаємин медперсоналу з пацієнтками онкологічного профілю.
62. Історичний розвиток психології. Внесок Вунда, Кречмера в розвиток психологічної науки.
63. Психологічні й моральні якості в професійній діяльності медичного працівника.
64. Зональний простір пацієнта, його рівні.
65. Принципи ефективного вербального спілкування,
66. Поняття про конфлікт, його функції.
67. Класифікація конфліктів.
68. Типи поведінки в конфліктній ситуації. Запобігання конфліктам та подолання їх.
69. Психологічні особливості управління конфліктом.
70. Форми психічної саморегуляції.
71. Значення аутогенного тренування.

**8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
з навчальної дисципліни
«Основи загальної та медичної психології»
освітньо-професійна програма: «Стоматологія ортопедична»
на I семестр**

Рівень	Оцінка	Вимоги до знань та вмінь
Незадовільний	2	Здобувач освіти неспроможний відтворити зміст вивчаемого матеріалу у певній послідовності, у відповіді окремі фрагменти знань перемежує з розрізненими фактами та загальними фразами, допускає грубі помилки у визначенні понять та використанні термінології, викладений матеріал не узагальнює, у відповіді допускає грубі фактичні та мовленнєві помилки.
Задовільний	3	Здобувач освіти зміст навчального матеріалу викладає неповно, відповідь має недостатньо стійкий та послідовний характер, допускає певні помилки і неточності у використанні термінології та визначенні понять, відповідь має формальний та переважно репродуктивний характер, висновки не аргументовані та не охоплюють всього змісту матеріалу, у новій навчальній ситуації використовує лише окремі знання вивченого матеріалу.
Добрий	4	Здобувач освіти у відповіді зазначає і простежує розуміння змісту питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому, майже повністю розкриває основний зміст матеріалу, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу, правильно надає визначення понять і чітко використовує наукові терміни. Недостатньо мотивовані висновки, вільно оперує знаннями, може застосувати їх у новій навчальній ситуації, у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.
Відмінний	5	Здобувач освіти правильно і повно розкриває зміст матеріалу в обсязі програми, відповідь має чіткий, логічний та послідовний характер, повністю розкриває зміст понять, точно використовує наукові терміни, відповідь насичена глибокими та розгорнутими судженнями, робить аргументовані висновки, демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання.

Оцінювання презентацій

Оцінка «5» (відмінно) - тему розкрито повно, використані матеріали демонструють розуміння теми, матеріал викладений в логічній послідовності, з використанням міждисциплінарних зв'язків, грамотно, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, презентація не перевантажена слайдами (12-18 слайдів), кожен слайд має заголовок, слайди прості та доступні, інформація подана кількома лаконічними реченнями у вигляді нумерованих або маркованих списків, раціонально використані графіки, малюнки, діаграми тощо. Здобувач фахової передвищої освіти чітко, впевнено та грамотно доповідає і викладає матеріал, відповідає на запитання, готовий до дискусії.

Оцінка «4» (добре) - тему розкрито частково, має місце порушення логічної послідовності, неповне використання міждисциплінарних зв'язків, допущені незначні граматичні помилки, недостатньо використані можливості комп'ютерної анімації, презентація перевантажена слайдами (або недостатньо слайдів для розкриття теми), на одному слайді багато дрібної інформації або суцільний текст, надвелика кількість фотографій чи інших зображень.

Оцінка «3» (задовільно) - наявні суттєві недоліки у виконанні презентації, тема розкрита частково, порушена логічна послідовність викладеного матеріалу, здобувач фахової передвищої освіти не завжди з розумінням підбирає матеріал, допущені помилки як в презентації, так і в доповіді. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів.

Оцінка «2» (незадовільно) - тема не розкрита, в роботі відсутні графіки, малюнки. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів. Здобувач фахової передвищої освіти не володіє матеріалом, не може відповісти на запитання.

Оцінювання рефератів:

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів:

- 1) обсяг виконаного матеріалу;
- 2) якість написання роботи.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться за роботу, яка має обсяг до 12 друкованих (рукописних) сторінок; проблема та актуальність, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; зроблено всі аналітичні розрахунки; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

Оцінка «4» (добре) ставиться за роботу, яка має обсяг 8 сторінок; тема викладена досить повно, але є певні недоліки у логічному викладанні та не всі розрахунки; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, коли обсяг роботи є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо тема нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінка «5» (відмінно) - здобувач фахової передвищої освіти надав повну, обґрунтовану відповідь на питання, використав всі рекомендовані джерела інформації, чітко відповідає на поставлені питання, дотримана етика посилань.

Оцінка «4» (добре) - здобувач фахової передвищої освіти надав достатню відповідь на питання, використав матеріали основних джерел інформації, надає відповіді на поставлені питання, допускає незначні помилки в обґрунтуванні, дотримана етика посилань.

Оцінка «3» (задовільно) - здобувач фахової передвищої освіти орієнтується в поняттях, частково розкрив питання, використані тільки матеріали підручника, відповідає на поставлені питання невпевнено, допускає фактичні помилки, дотримана етика посилань частково.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач фахової передвищої освіти не виконав роботу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки.

Критерії оцінювання

При перевірці виконання завдань за відповіді на кожне питання виставляється диференційна оцінка за чотирибальною системою:

5 (відмінно) - відповідь глибока, повна, правильне розуміння матеріалу, правильне тлумачення, логічність викладання, вміння інтегрувати знання, доказові висновки і узагальнення, відсутність суттєвих помилок;

4 (добре) – відповідь відповідає зазначеним вимогам, але викладання матеріалу недостатньо систематизоване, у висновках і узагальненнях є окремі неточності, які не впливають на загальну відповідь;

3 (задовільно) - відповідь виявляє розуміння основних положень теми, але спостерігається значна поверховість знань, визначення понять не зовсім чітке, припущені помилки і неправильне тлумачення окремих питань або головний зміст питання розкрито не послідовно і не зрозуміло;

2 (незадовільно) - відповідь не має логічної послідовності, не розкриває зміст матеріалу

Шкала оцінювання тестових завдань

Диференційна оцінка	Відсотковий еквівалент
«Відмінно»	85 – 100%
«Добре»	70–84%
«Задовільно»	51 – 69%
«Незадовільно»	менше 50%

9. Список рекомендованої літератури: основна, допоміжна

Основна:

- Вітенко І.С., Вітенко Т.І. В 54 Основи психології. — Вінниця: Нова книга, 2008.
Вітенко І.С., Вітенко Т.І. В 54 Основи психології. — Вінниця: Нова книга, 2007.
Касевич Н.М. К 28 Медсестринська етика і деонтологія: підручник. — К. Медицина, 2009.
Панюк В., Титаренко Т., Черпалєва Н. та ін. Основи практичної психології. — К.: Либідь, 2006.
Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. — К.: Знання, 2006.
Трухін І.О. Соціальна психологія спілкування. — К., 2005.

Допоміжна:

- Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: підручник/ І.Я.Губенко, О.С.Карнацька, О.Т.Шевченко. підручник. — К. Медицина, 2021 3-є видання.
Жигайло Н.І. Соціальна психологія. — Л.: Новий світ, 2007.
Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. — К.: Ельга Ніка-Центр, 2006.

10. Інформаційні ресурси (Internet)

1. <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/view.php?id=231044&chapterid=74338>
2. https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82_%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BF%D0%B8_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8%22,%D0%91%D0%BE%D0%B9%D0%BA%D0%BE_%D0%90%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B8,%D1%84-%D1%82_%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97_%D1%82%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0,_11_%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B0
(лекція 1.)
3. <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/5%20%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F%20-%20%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%B8%20-%20%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%8F.docx?id=ea271d12-d45e-4202-8b5d-d4bed02ecbbc>
4. <https://vseosvita.ua/library/lekcia-2-osobistist-psihicni-akosti-osobistosti-psihopatii-226455.html> (лекція 2.)
5. <http://studentam.net.ua/content/view/10856/86/> (лекція 3.)
6. <https://medplatforma.com.ua/article/631-medichna-etika-skladn-situats-ta-poradi-na-shchoden>

7. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0 (лекція 4.)
8. <https://vseosvita.ua/test/piznavalna-diialnist-psykhichni-protsezy-v-normi-tapatolohii-pamiat-myslennia-vidchuttia-uvaha-mova-209470.html> (лекція 5.)
9. <https://vseosvita.ua/library/embed/0100bcvn-e5b2.pptx.html> (лекція 6.)
10. <https://www.phc.org.ua/news/scho-take-stres-ta-yak-z-nim-borotysya>
11. <https://healthcenter.od.ua/psychichne-zdorovya/stres/> (лекція 7.)
12. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0_%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B0
13. <https://socialdata.org.ua/paliativna-dopomoga-shho-ce/> (лекція 8.)
14. <https://vseosvita.ua/library/embed/0100bcwb-a903.pptx.html>
15. <https://www.vnmu.edu.ua/downloads/zaggigiena/20140206-090534.docx> (лекція 9.)
16. <http://nkkep.com/wp-content/uploads/2021/01/GRS-31-EDS-19.01.pdf> (лекція 10.)
17. <https://ua.izzi.digital/DOS/308410/354142.html>
18. <https://ij.ogo.ua/suzh/chomu-mistetstvo-splkuvannya-ye-vazhlyvim/> (лекція 11.)
19. <https://medplatforma.com.ua/article/569-qqq-17-m4-20-04-2017-splkuvannya-z-patsntami-na-osnov-empat>
20. <https://medplatforma.com.ua/article/574-splkuvannya-medsester-z-vajkohvorimi-patsntami> (лекція 12.)
21. <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/nursing/article/viewFile/6085/5569>
22. <https://www.slideshare.net/olekalla/ss-42535341> (лекція 13.)
23. <https://medcol.sumy.ua/engine/download.php?id=1757&area=static>
24. <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/nursing/article/download/9637/9276> (лекція 14.)
25. <https://vseosvita.ua/library/embed/0100bc27-dfb0.doc.html> (лекція 15.)
26. <https://vo.uu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=58385> (лекція 16.)
27. <https://core.ac.uk/download/pdf/339161788.pdf>
28. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8F%D1%86%D1%96%D1%8F (лекція 17.)
29. <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=5227>
30. https://chtyvo.org.ua/authors/Slobodianiuk_Anatolii/Psykholohiia_upravlinnia_ta_konfliktolohiia.pdf (лекція 18.)

11. Методичне забезпечення

Надається перелік:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- підручники, посібники;
- індивідуальні завдання;
- комп'ютерні презентації;
- таблиці;
- збірники завдань;
- інтерактивна дошка;
- конспекти лекцій;
- ілюстративні матеріали;
- тести, анкети;
- методична документація, тощо.